

[Kaj Hansen.]

munale og amtskommunale administration.

Vi finder ikke, at der ligger nogen som helst folkelige krav bag det forslag, som er fremsat her.

Hertil kommer, at en sammenlægning af kommuner absolut ikke altid er lykken. Sammenlægningen, der skete i stor udstrækning, da kommunalreformen blev gennemført, gav ganske givet nogle administrative lettelser, men medførte en lang række andre ulemper for befolkningen, som vi endnu ikke har fundet nogen virkelig løsning på.

Dette forslag drejer sig om Bornholm, men det fremstår tillige faktisk som et programskrift for fremskridtspartiet, idet det i bemærkningerne siges, at når fremskridtspartiet får magt — mon man nu ikke skulle sige: hvis fremskridtspartiet får magt? — så vil man sørge for en total ophævelse af amtsadministrationen over hele Danmark, og vel at mærke uden at sætte noget i stedet. Det er da ganske klart, at det, man faktisk er ude på, er at forhindre en fornuttig planlægning i de enkelte landsdele, for uanset om man kalder det amtsråd eller noget andet, så må der jo være et planlæggende organ for de enkelte landsdele, således at primærkommunernes planer kan blive samstemt til gavn for befolkningen i hele området. Det er ikke på den baggrund, fremskridtspartiet fremsætter sine forslag.

Det må imidlertid erkendes, at endnu er vi ikke nået dertil, at disse amtskommuner fungerer, som de skal fungere. Der er stadig for mange overlapninger mellem primærkommuner og amtskommuner, og det er også sådan, at disse amtskommuner fortsat beskæftiger sig med en del sager, som udmærket kunne overlades til primærkommunerne, mens amtskommunerne i højere grad skulle tage sig af det planlæggende og det koordinerende arbejde i området. Men det kommer man ikke til livs ved at ophæve noget som helst. Det kommer man til livs ved at sætte ind på de spørgsmål og se at få dem rettet bedst muligt.

Ud fra disse betragtninger skal jeg meddele, at vi ikke kan støtte forslaget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Glistrup) (FP):

Ingen landsdel i Danmark har så hårdt et

skattetryk for mennesker med jævne indtægter som Bornholm, ja, når man kender det almindelige danske skattetryk, er man tilbøjelig til at sige, at ingen landsdel i hele verden har så hårdt et skattetryk. Bornholm er så ganske klart den mindste af de 14 amtskommuner, vi har. Derfor virker det ganske besynderligt, at man har denne lagdeling fra primærkommune og frem til amtskommune ved mange daglige ekspeditioner, hvor bornholmere har noget at gøre med myndigheder; det virker bestemt ikke som noget naturligt, som det måske kan fungere i Nordjyllands amt eller Sønderjyllands amt eller andre mere vidtstrakte amter rundt omkring i landet.

Derfor er der al mulig grund til at søge de bornholmske forhold ændret ud fra de specielle bornholmske forhold. Når man ser på befolkningens vaner, så er det i meget vidt omfang, at den ikke føler sig så meget som Hasleboer, Neksofolk, eller hvad de nu gør, men simpelt hen som bornholmere, og det er jo ganske naturligt på grund af øens geografiske beliggenhed ret fjernt fra det øvrige Danmark, hvor man igennem lange perioder har været udsat for en forskelsbehandling, har man følt, sammenlignet med landet i øvrigt. Det har knyttet bornholmerne sammen på en helt anden måde end det, man oplever mellem nabokommuner, hvis man f. eks. opholder sig i Jylland, hvor der jo er landfasthed både nord og syd og øst og vest for mange kommuner.

Derfor må Bornholms forhold bedømmes ud fra helt andre betragtninger end dem, som størstedelen af ordførerne her i dag lagde op til, nemlig sådan nogle almindelige konstruktive slutninger ud fra, hvordan tingene har virket og fungeret andre steder i landet. Navnlig fru Ritta Ahm åbenbarede jo, at hun overhovedet ingen tilknytning har haft til det område, vi her diskuterer, da hun begyndte at komme med almindelige generelle synspunkter, som er så sande, så sande, når man taler om Sjælland, om Jylland eller om andre steder rundt omkring i landet, men som bestemt ikke føles som det naturlige ovre på Bornholm. Det er rigtigt, at storkommunereformen andre steder i landet bestemt ikke har været nogen lykkelig måde at løse problemerne på, og det er rigtigt, at der er mange ting at gøre med at splitte op vedrørende storkommuneudvik-